

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
1 Miljöeffektiva transporter						
1.2 Stadens bilpark består till 100 procent av miljöbilar som till 85 procent körs på förnybart drivmedel	MHN	1.2.1 Andel miljöfordon av totalt antal fordon i stadens fordonspark inkl. leasade fordon	Indikatorn omfattar fordon i bilparken som uppfyller den senast bestämda miljöbilsdefinitionen i Stockholm. Den mäts med följande parametrar: fordon som drivs på etanol, biogas, el och el-hybrid	Procent	Halvårsvis	Miljöförvaltningen sammanställer data från Leaseplan och förvaltningar och bolag
		1.2.2 Fordon som drivs på ett förnybart drivmedel men som ej uppfyller den senast tagna miljöbilsdefinitionen i Stockholm	Staden har ett antal äldre fordon som drivs med gas eller etanol men som inte uppfyller miljöklass 2005 och därmed inte heller den senast bestämda miljöbilsdefinitionen i Stockholm	Procent	Halvårsvis	Miljöförvaltningen sammanställer data från Leaseplan och förvaltningar och bolag
		1.2.3 Andel förnybart drivmedel i stadens egna miljöfordon	Indikatorn mäts med följande parametrar: Tankad mängd etanol respektive bensin i etanolbil. Tankad mängd gas respektive bensin i i gasbil Nm3.	Procent	Helår/Halvår	Miljöförvaltningen sammanställer data från Leaseplan och förvaltningar och bolag
1.3 Utsläppen från trafiken minskar.	MHN	1.3.1 Kvävedioxidhalt i vägtrafikmiljö	Nyckeltal som har starkt samband med utsläpp av kväveoxider och avgaspartiklar från vägtrafik. Mäts kontinuerligt vid fasta mätstationer, tim-, dygns- och årsvärden. Regleras i miljö kvalitetsnorm. (KF-indikator)	µg/m3	1 ggr/år	Miljöförvaltningen och Luftvårdsförbundet genomför kontinuerliga mätningar.
		1.3.2 PM10-halt i vägtrafikmiljö	Nyckeltal som är starkt korrelerad till emission av slitagepartiklar från vägtrafik. Mäts kontinuerligt vid fasta mätstationer, dygns- och årsvärden. Regleras i miljö kvalitetsnorm. (KF-indikator)	µg/m3	1 ggr/år	Miljöförvaltningen och Luftvårdsförbundet genomför kontinuerliga mätningar.
		1.3.3 Koldioxidutsläpp från trafik	Utsläpp av koldioxid från fossila bränslen respektive biobränslen från alla sektorer beräknas årligen av Luftvårdsförbundet. Genom detta nyckeltal följs utsläppen från vägtrafik, sjöfart, flyg och arbetsmaskiner.	ton/år	1 ggr/år	Årliga beräkningar av Luftvårdsförbundet
1.4 Andelen personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar	MHN	1.4.1 Andel stockholmare som reser kollektivt till och från arbetet	Data hämtas från "medborgarenkäten" Miljö och miljövanor i Stockholm 2007. En motsvarande mätning gjordes år 2004	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
		1.4.2 Antal kollektivtrafikanter som passerar innerstadssnittet och regioncentrumsnittet i båda riktningarna.	Data hämtas från SL:s resvaneundersökning som redovisar kollektivtrafikmönster i och kring Stockholm.	Antal	1 ggr/år	SL
		1.4.3 Andel stockholmare som cyklar eller går till och från arbetet	Data hämtas från "medborgarenkäten" Miljö och miljövanor i Stockholm 2007. En motsvarande mätning gjordes år 2004	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
		1.4.4 Antal cyklister som passerar innerstadssnittet	Nyckeltalet baseras på Trafikkontorets mätningar under sex timmar i juni, rullande femårsmedelvärden. Antalet cyklister under de sex timmarna representerar mer än 50 procent av dygnstrafiken.	Antal	1 ggr/år	Trafikkontoret
1.5 Andelen miljöfordon och andelen förnybart bränsle ökar	MHN	1.5.1 Andel miljöbilar i nybilsförsäljningen i Stockholms län	Miljö- och hälsoskyddsnämnden samlar in branschstatistik.	Procent	Halvårsvis	Miljöförvaltningen sammanställer branschstatistik.
		1.5.2 Andel förnybara drivmedel av den totala mängden drivmedel i Stockholms län	Miljö- och hälsoskyddsnämnden samlar in branschstatistik.	Procent	Halvårsvis	Miljöförvaltningen sammanställer branschstatistik.
1.6 Trafikbullret utomhus minskar	MHN	1.6.1 Årsmedelvärde för bullernivåer vid Sveavägen och Observatorielunden	Resultat från ljudnivåmätning från två kontinuerliga mätstationer	Ekvivalent ljudnivå (dBA)	1 gång/år	Miljöförvaltningen genom SIB
		1.6.2 Bullerexponerad yta	Kvadratmeteryta inom olika ljudnivåintervall för samtliga grönytor i Stockholm	m ²	5 år	Miljöförvaltningen Tas fram 2008
2 Giftfria varor och byggnader						
2.1 Utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska	MHN/SVAB	2.1.1 Medelkoncentrationen av metaller och organiska miljögifter i rötslam per år	Indikatorn omfattar följande ämnen: Bly, kvicksilver, kadmium, koppar, silver, triclosan, tennorganiska föreningar, nonylfenol, DEHP, DINP, DIDP, PBDE, PFOS, PAH och PCB	ng/g TS	1 gång/år	Stockholm vatten, Naturvårdsverket
		2.1.2 Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår.	Nyckeltalet mäter förfrågningsunderlagen i stadens ramupphandlingar där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen undviks. Dessa definieras i en upphandlingsguide för giftfria varor.	Procent	1 gång/år	Berörda förvaltningar och bolag
		2.1.3 Andel av stadens bygg-, anläggnings-, drift- och underhållsentsprenader där miljökrav ställts vid upphandling hos respektive verksamhet.	Nyckeltalet följs upp genom avrapportering från berörda nämnder och styrelser om andel entreprenadupphandlingar inom bygg, anläggning, drift och underhåll där miljökrav ställts.	Procent	1 gång/år	Berörda förvaltningar och bolag
2.3 Under perioden ska två bostadsprojekt miljöprofileras	ExN/MHN	2.3 Bostadsprojekt som miljöprofilerats.	Indikatorn behöver kompletteras då det beslutats vilka bostadsprojekt som väljs ut att ingå samt de väsentliga miljöaspekter som väljs ut att ingå i miljöprofilen (ex energiförbrukning jmf med traditonell bebyggelse).	Antal		
3 Hållbar energianvändning						
3.1 Energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med 10 procent	MHN	3.1.1 Energianvändning för värme och varmvatten i stadens byggnader och anläggningar	Indikatorn omfattar total energianvändning, samt energianvändning per ytenhet	kWh samt kWh/ m ² och år	1 ggr/år	Inrapportering till Energicentrum samt ILS

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
		3.1.2 Elanvändning i stadens byggnader och anläggningar	Indikatorn omfattar total energianvändning, samt energianvändning per ytenhet. Elanvändning mäts fördelat på verksamhetsel, fastighetsel samt ej lokalanknuten el relaterat till parameter som speglar verksamhetens omfattning t.ex. antal anställda	kWh samt kWh/ m ² och år, samt kWh per anställd	1 ggr/år	Inrapportering till Energicentrum samt ILS
		3.1.3 Sammanlagt sparade kWh samt sparade kWh per effektiviseringsåtgärd	Omfattar de åtgärder som inrapporteras till Energicentrum samt ILS	kWh samt kWh per åtgärd	1 ggr/år	Inrapportering till Energicentrum samt ILS
3.3 Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser från energianvändning minskar med 10 procent per stockholmare	MHN	3.3.1 Växthusgasutsläpp från fossil energianvändning (exklusive trafik) per stockholmare	Indikatorn omfattar CO ₂ -utsläpp från fossil energi från total energianvändning inom områdena olja, gas, industri övrigt, fjärrvärme, trädbränsle, elvärmda småhus och övrig el.	Procent	1 ggr/år	SCB och Fortum
		3.3.2 Trafikens utsläpp av koldioxid från fossila bränslen	Trafikens koldioxidutsläpp beräknas utgående från trafikens förbrukning av fossilt bränsle. Beräkningarna baseras på data från drivmedelsbranschen kombinerat med uppgifter om fordonsparkens sammansättning samt på data om trafikflöden och hastigheter på olika vägar och gator i staden.	ton/år	1 ggr/år	Miljöförvaltningen genom Slb samt SCB
4 Hållbar användning av mark och vatten						
4.3 Stockholmarna har god tillgång till variationsrika mark- och vattenområden	MHN/SBN	4.3.1 Andel stockholmare som vistas i park/naturområde nära bostaden mer än 1 gång i veckan under sommarhalvåret	Data hämtas från medborgarundersökningen "Miljö och miljövanor i Stockholm 2007". En motsvarande mätning gjordes år 2004. Med nära bostaden avses ett gångavstånd på 5-6 minuter.	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
		4.3.2 Andel stockholmare som är nöjda med situationen när det gäller tillgången till parker och naturområden i sin stadsdel	Data hämtas från "medborgarenkäten" Miljö och miljövanor i Stockholm 2007. En motsvarande mätning gjordes år 2004	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
		4.3.3 Andel dagis, fritids, skolor med tillgång till plats för naturlek	Kommunövergripande mätning av barns tillgång till plats för naturlek, enligt Parkprogrammet. En första mätning år 2006 redovisas i rapporten "Barns tillgång till lekrområden" (Miljöförvaltningen).	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, USK, kan göras i samråd med socialtjänstförvaltningen

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
		4.3.4 Andelen stockholmare som är nöjda med tillgången till strandbad i sin stadsdel	Mätning av upplevd tillgång till strandbad i stadsdelen. Data hämtas från "medborgarenkäten" "Miljö och miljövanor i Stockholm 2007".	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
4.4 Stadsbyggandet ska vara långsiktigt hållbart	SBN/MHN	4.4.1 Andel nybyggnation som sker på redan exploaterad mark jmf med jungfruelig mark.	Förslagen till nya indikatorer är förslag som SBK tog upp i sitt yttrande över miljöprogrammet	1. Ha 2. Antal bostäder	Vart 4:e år	Stadsutvecklingsrapport inom den rullande översiktsplaneringen (SBK)
		4.4.2 Andel nybyggnation som skett i goda kollektivtrafiklägen	Förslagen till nya indikatorer är förslag som SBK tog upp i sitt yttrande över miljöprogrammet	1. Ha 2. Antal bostäder	Vart 4:e år	Stadsutvecklingsrapport inom den rullande översiktsplaneringen (SBK)
		4.4.3 Energieffektivitet i nyproduktion	Nyckeltalet mäter energieffektivitet i nyproduktion fr.o.m. 2008 i förhållande till befintligt byggnadsbestånd (samt i nyproduktion de senaste åren)	kWh/m ²	1 gång/år	Fastighetskontoret, Exploateringskontoret Stadsbyggnadskontoret
4.5 Staden ska verka för att park- och naturmarkernas biologiska mångfald värnas	SDN under ledning av MHN	4.5.1 Andel öppna gräs- och våtmarker med bete av den totala gräs- och våtmarksarealen	Kommunövergripande mätning av en specifik skötselmetod som är gynnsam för den biologiska mångfalden. Data samlas primärt in genom enkäter till berörda stadsdelar.	Procent	1 gång/år	Utgångsdata finns hos miljöförvaltningen. Övrig data hämtas från stadsdelsförvaltningar, trafikkontoret, exploateringskontoret, Djurgårdsförvaltningen
		4.5.2 Areal mark per år där restaurering och nyskapande av ängar, betesmarker, våtmarker och andra kulturpräglade biotoper, genomförts	Kommunövergripande mätning av insatser som leder till förbättrade förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv.	Hektar (ha) eller kvadratmeter (kvm)	1 gång/år	Utgångsdata finns hos miljöförvaltningen. Övrig data hämtas från stadsdelsförvaltningar, trafikkontoret, exploateringskontoret, Djurgårdsförvaltningen

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
		4.5.3 Areal mark per år där friställnings- och förnyingsåtgärder genomförts avseende ädellövträd	Kommunövergripande mätning av insatser som leder till förbättrade förutsättningar för en ekologiskt viktig naturmiljö.	Hektar (ha) eller kvadratmeter (kvm)	1 gång/år	Utgångsdata finns hos miljöförvaltningen. Övrig data hämtas från stadsdelsförvaltningar, trafikkontoret, exploateringskontoret, Djurgårdsförvaltningen
4.6 Staden ska verka för att den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag förbättras	MHN	4.6.1 Andel högtrafikerad vägyta med dagvattenrening	Indikatorn omfattar vägar med en trafikintensitet av mer än 15 000 fordon/dygn.	Procent	År	Stockholm Vatten
		4.6.2 Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt	Mätningar görs varje år i augusti och indikatorn beräknas utifrån ett rullande treårsmedelvärde. (KF indikator)	µg/l	År	Stockholm Vatten
5 Miljöeffektiv avfallshantering						
5.3 Andelen farligt avfall som samlas in ökar	TRN/MHN	5.3.1 Mängd och andel farligt avfall exkl. el-avfall i hushållssoporna	Trafikkontoret gör plockanalys med viss periodicitet	kg/Stockholmare/år och %		Trafikkontoret
		5.3.2 Mängd och andel el-avfall i hushållssoporna	Trafikkontoret gör plockanalys med viss periodicitet	kg/Stockholmare/år och %		Trafikkontoret
		5.3.3 Andel hushåll i Stockholm som sorterar ut farligt avfall	Data hämtas från "medborgarenkäten" Miljö och miljövanor i Stockholm 2007. En motsvarande mätning gjordes år 2004	Procent	Vart tredje fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
5.4 Mängden avfall per stockholmare minskar samtidigt som mängden avfall som nyttiggörs ökar	TRN/MHN /SVAB	5.4.1 Mängd hushållsavfall per stockholmare	Mätningar görs av Trafikkontoret	Ton		Trafikkontoret
		5.4.2 Mängd och andel återvinningsbart material i soppsäsen	Trafikkontoret gör plockanalys med viss periodicitet	kg/Stockholmare/år och %		Trafikkontoret
		5.4.3 Mängd och andel matavfall som stadens invecanare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	Trafikkontoret gör plockanalys med viss periodicitet. Matavfall från restauranger och storkök i Stockholm behandlas i en rötningsanläggning vid Sofielund, Huddinge. Matavfall från hushåll behandlas i en komposteringsanläggning vid Sofielund.	kg/Stockholmare/år och %	1 ggr/år	Trafikkontoret

FÖRSLAG TILL INDIKATORER FÖR DELMÅL I STOCKHOLMS MILJÖPROGRAM 2008 – 2011 DÄR MHN HAR EGET ELLER DELAT UPPFÖLJNINGANSANSVAR

Målområde/Delmål	Ansvarig nämnd	Förslag till indikator	Beskrivning	Enhet	Periodicitet	Datakälla
		5.4.5 Andel av fosfor i rötslammet som återanvänds i jordbruket eller för annat ändamål.	Data samlas in av Stockholm Vatten årligen.	Procent	1 ggr/år	SVAB
6 Sund inomhusmiljö						
6.1 Andelen personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön i stadens egna byggnader minskar	MHN/ SISAB/ Micasa/ FN	6.1.1 Andel skolor och förskolor och äldreboende med godkända OVK	SBK har tillsyn över OVK. Fastighetsägare/Verksamhetsutövare är skyldiga att skicka kopia till SBK. Statistik tas fram via SBK:s register eller från respektive fastighetsägare.	Procent	Vartannat år	Stadsbyggnadskontoret, Sisab och Micasa
		6.1.2 Antal klagomål angående inomhusmiljön till miljöförvaltningen	Data hämtas från miljöförvaltningens databas för ärendehantering ECOS. Med klagomål avses förhållanden som bedöms utgöra olägenhet enligt miljöbalken	st	1 gång/år	ECOS-MF
		6.1.3 Andel tillsynsbesök i den riktade tillsynen i förskolor/skolor som föranleder olägenhetsärenden	Andel tillsynsbesök i den riktade tillsynen i förskolor/skolor som föranleder olägenhetsärenden registreras hos miljöförvaltningen.	Procent	1 gång/år	ECOS-MF
6.2 Av de kommunala flerbostadshusen ska 70 % vara kontrollerade avseende radon	MHN	6.2.1 Andel av de kommunala flerbostadshusen som kontrollerats avseende radon	Indikatorn omfattar andelen av Stockholmshems, Svenska Bostädernas respektive Familjebostädernas fastighetsbestånd som kontrollerats avseende radon.	Procent	1 gång/år	ECOS-MF
6.3 Andelen klagomål angående inomhusmiljö till miljö- och hälsoskydds nämnden som föranleder åtgärd för fastighetsägare minskar.	MHN	6.3.1 Antal klagomål angående inomhusmiljön, till miljöförvaltningen i byggnader som inte ägs av staden	Data hämtas från miljöförvaltningens databas för ärendehantering ECOS. Med klagomål avses förhållanden som bedöms utgöra olägenhet enligt miljöbalken	st	1 gång/år	ECOS-MF
6.4 Andel bullerstörda inomhus minskar	MHN	6.4.1 Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 35 dBA ekv ljudnivå	Data hämtas från miljöförvaltningens bullerdatabas och trafikhuvudmännens egna uppgifter.	Antal	1 gång/år	Miljöförvaltningen
		6.4.2 Antal personer som erhållit minskat buller genom riktade bullerskyddsåtgärder	Data hämtas från miljöförvaltningens bullerdatabas och trafikhuvudmännens egna uppgifter.	Antal	1 gång/år	Miljöförvaltningen
		6.4.3 Andel personer som, minst en gång per vecka, upplever sig störda av buller inomhus	Data hämtas från "medborgarenkäten" Miljö och miljövanor i Stockholm 2007. En motsvarande mätning gjordes år 2004	Procent	Vart tredje-fjärde år.	Miljöförvaltningen Rapport: Miljö och miljövanor i Stockholm
6.5 Staden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang	MHN	6.5.1 Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde	Indikatorn baseras på miljöförvaltningens riktade tillsyn av evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, och där ljudnivåer över gällande riktvärde för höga ljudnivåer mätts upp.	Procent	1 gång/år	Miljöförvaltningen Projektet "höga ljudnivåer"